

УДК 577.4/477

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ Р. ДНІПРО**Терещенко Ю., 4 курс,****Науковий керівник: Ганчук М.М. ст. викладач***Таврійський державний агротехнологічний університет***e-mail: eons@tsatu.edu.ua**

Басейн Дніпра має високу економічну, соціальну, природничу, історичну і духовну цінність. Дніпро – практично єдине джерело водопостачання великих промислових центрів Південної і Південно-Східної України. Відповідно, водними ресурсами річки забезпечується близько 60% потреб держави у прісній воді.

Метою роботи є встановлення основних екологічних проблем р. Дніпро.

Внаслідок будівництва гідрокаскаду дніпровських водосховищ, які зайняли майже повністю річку в її середній і нижній течіях, та каналів для перекидання стоку, а також надмірної зарегульованості стоку малих і середніх річок (на 30 - 70, а подекуди – до 100 %) відбулися зміни гідрологічного режиму поверхневих вод. Руйнування торфового шару на великих осушених територіях (більше як 1 млн га) призвело до формування напівпустельної зони через локальні виходи на поверхню пісків, що підстеляють торфові поклади.

Інтенсивний розвиток промисловості, сільського господарства, урбанізація і розвиток транспортної мережі в басейні Дніпра спричинили хімічне забруднення вод. Через надмірне антропогенне навантаження відбувається постійне погіршення їх якості. Зі стічними водами до водних об'єктів басейну надходить близько 900 тис. т забруднюючих речовин. В Україні нараховується майже 5 тис. об'єктів збереження непридатних пестицидів і агрохімікатів, розміщених переважно в сільській місцевості. В українській частині басейну Дніпра розташовано 1310 полігонів та інших місць складування чи поховання відходів, 161 об'єкт розміщення токсичних відходів, куди звозять матеріали, що містять токсичні речовини в концентраціях, які перевищують максимально допустимі значення більше ніж у 50 разів. Хімічне забруднення вод пов'язане із зносом, низьким інженерним і технічним рівнем та невідповідністю потужностей систем водопостачання і водовідведення (до 40% мереж і водогонів потребують реконструкції, втрати води сягають 30%, спостерігається стійка тенденція зменшення обсягів реалізації води населенню, зростання об'ємів неврахованих втрат води), недостатньою ефективністю очисних споруд промислових підприємств. Підвищене антропогенне навантаження на водні ресурси зафіксоване на ділянці Нижнього Дніпра (від Дніпродзержинська до гирла): тут незворотно використовується 76% води від загального беззворотного водоспоживання та скидається 83 % усіх забруднених вод.

Окремо слід виділити проблему, спричинену катастрофою на Чорнобильській АЕС, наслідки якої ще більше загострили екологічну ситуацію в басейні Дніпра: підвищився радіаційний фон води, донних відкладень, зросло надходження радіонуклідів у водосховища каскаду, де їх акумульовано близько 60%.

Невирішеним залишається питання захисту водойм від так званого цвітіння води. Сьогодні це явище набуло загрозливих масштабів та кожного літа охоплює близько 30% площ басейну. Причиною цвітіння води в Дніпрі є наявність мілководь, де відбувається розвиток синьо-зелених водоростей, інтенсивність якого з кожним роком зростає. Щорічне цвітіння води стає причиною неухильного збільшення евтрофікації водойм, накопичення органічної речовини у воді та донних відкладах.

З метою раціонального водокористування, охорони вод від засмічення, забруднення та виснаження необхідно здійснити відповідну комплексну експертизу та реалізувати рід технологічних рішень.